

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/233/2018
Identifikačné číslo spisu:	6115204329
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:6115204329.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ C. D., bývajúceho v J., 2/ I. D., bývajúceho v J., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou Lion Law Partners, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Komenského 14A, IČO: 36 862 461, 3/ BANKRUPTCY & RECOVERY SERVICE, k. s., so sídlom v Banskej Bystrici, Nám. SNP 13, IČO: 36 669 415, správca konkurznej podstaty dlžníka/úpadcu G. D., bývajúceho v J., zastúpeného JUDr. Alenou Babišovou, advokátkou, so sídlom v Banskej Bystrici, Pestovateľská 18, proti žalovanej Slovenskej sporiteľni, a. s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej Advokátskou kanceláriou AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., s o sídlom v Martine, P. O. Hviezdoslava 10625/23B, IČO: 36 865 036, v konaní o určenie neplatnosti zmluvy, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12 C 104/2015, o dovolaní dlžníka/úpadcu Petra Snopka proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2017 sp. zn. 17 Co 193/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 22. decembra 2015 č. k. 12 C 104/2015-281 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/, 2/ a 3/ domáhali určenia neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11. augusta 2006 a určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 352/2006 a mandátnej zmluvy zo dňa 11. augusta 2006. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcov 1/, 2/ a 3/ zaviazal k povinnosti spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 637,99 eur za zastúpenie advokátom a vo výške 33 eur za zaplatený súdny poplatok v lehote troch dní o d právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca 1/ nemal pri uzatváraní a plnení uzatvorenej zmluvy o splátkovom úvere postavenie spotrebiteľa, keď peňažné prostriedky z poskytnutého úveru boli použité na výkon podnikateľskej činnosti žalobcu 3/. Obaja žalobcovia 1/ a 3/ zhodne uvádzali, že úver vybavoval žalobca 3/, avšak jednoduchšie ho získal žalobca 1/. Pri uzatváraní a plnení zo zmluvy o

splátkovom úvere žalobca 1/ nekonal ako bežná fyzická osoba pri obstarávaní svojich vlastných záležitostí. Žalobný návrh vychádzal z nesprávnej premisy, že žalobca 1/ mal pri uzatváraní úverovej zmluvy postavenie spotrebiteľa. Tento záver platí aj pre postavenie žalobcov 2/ a 3/ ako právnych nástupcov po svojej predchodkyni, ktorá uzatvárala zmluvu o zriadení záložného práva. Záložná zmluva ako zmluva akcesorická k úverovej zmluve nemôže byť považovaná za spotrebiteľskú zmluvu, pokiaľ hlavná zmluva (úverová zmluva) nie je spotrebiteľskou. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie na obdobný prípad posudzovaný Súdny dvorom Európskej únie vo veci vedenej pod č. C-464/01 Johann Gruber proti Bay Wa AG (rozsudok publikovaný Ú. V. C 57 z 5. marca 2005 s. 1). Predmetom prípadu posudzovania Súdny dvorom bolo aj zodpovedanie otázky, či sa má v prípade pochybností zmluva, ktorá môže súvisieť tak so súkromnou, ako aj s obchodnou alebo inou podnikateľskou činnosťou považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Uvedené závery podľa odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie boli použité aj na prejednávanú vec. Súd postavenie žalobcu 1/ pri uzatváraní a konaní zo zmluvy o úvere posúdil tak, že žalobca 1/ nemal postavenie spotrebiteľa s poukazom aj na jeho tvrdenia v rámci výpovede na pojednávaní dňa 22. decembra 2015. Poskytnuté finančné prostriedky boli použité na financovanie podnikateľských aktivít žalobcu 3/, preto žalobca 1/ nemal postavenie spotrebiteľa podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a preto zmluva nie je zmluvou spotrebiteľskou. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/, 2/ a 3/ rozsudkom z 28. júna 2017 sp. zn. 17 Co 193/2016 prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“) ako vecne správny potvrdil a druhým výrokom určil, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom v rozsahu 100 %. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal osobne na súde prvej inštancie 8. septembra 2017 dlžník/úpadca G. D. (predtým v konaní ako žalobca 3/, ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, akcentáciou § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorým sa odvolací súd pri svojom rozhodovaní neriadil. Uviedol, že rozhodovacia prax súdov priznáva všeobecné postavenie spotrebiteľa účastníkom úverových zmluvných vzťahov všade tam, kde títo ako fyzické osoby nežiadajú o úver a prostriedky z úveru nečerpajú na svoju podnikateľskú činnosť. Poukázal, že odvolací súd, aj súd prvej inštancie bez opory v skutočnostiach nesporných, nikým nenamietaných vyvodil záver s opačným významom, a to, že fyzická osoba dlžník C. D. úver čerpal pre podnikateľské účely, pričom však nikdy nepodnikal. Žalovaná jednala s dlžníkom v postavení spotrebiteľa, keďže žiadala aj prijala doklady od spotrebiteľa - zamestnanca. Menovite sa jednalo o dokumenty o zdaniteľnom príjme úverového dlžníka C. D. od jeho zamestnávateľa. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení žiadala dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 452 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd v danom prípade prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na

podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Vychádzajúc z uvedeného (bod 7. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (dlžník/úpadca), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie je ale neprípustné, pretože neboli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

9. Podľa § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúcemu konkurzu patriacemu úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

10. Podľa § 167a ods. 3 ZKR vyhlásením konkurzu sa začína konkurz. Konkurz sa považuje vyhlásený zverejnením rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku.

11. Podľa § 167b ods. 1 ZKR oprávnenie dlžníka nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu, ako aj konať vo veciach týkajúcich sa tohto majetku vyhlásením konkurzu prechádza na správcu, správca koná v mene a na účet dlžníka.

12. Najvyšší súd zistil, že uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici z 19. júla 2017 sp. zn. 2OdK/176/2017 bol na majetok G. D. (predtým v konaní ako žalobca 3/) vyhlásený konkurz a do funkcie správcu konkurznej podstaty (ďalej aj „SKP“) bola ustanovená BANKRUPTCY & RECOVERY SERVICE, k. s., so sídlom kancelárie v Banskej Bystrici, Nám. SNP 13, značka správcu S1169. Vyhlásenie konkurzu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR (ďalej len „OV“) pod č. OV 141/2017, deň vydania 25. júla 2017, sp. zn. 2OdK/176/2017 s tým, že okrem iného účinky ustanovenia SKP nastávajú 26. júla 2017 (deň zverejnenia rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v OV podľa § 167a ods. 3 ZKR).

13. Dovolanie bolo podané 8. septembra 2017 dlžníkom/úpadcom G. D., na ktorého bol vyhlásený konkurz a účinky ustanovenia správcu konkurznej podstaty nastali 26. júla 2017, odkedy koná v mene a na účet dlžníka správca konkurznej podstaty. Súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúcemu konkurzu patriacemu úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s ZKR alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

14. V preskúmvanej veci sa G. D. ako žalobca 3/ na súdoch nižšej inštancie domáhal určenia neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11. augusta 2006, určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 352/2006 a mandátnej zmluvy zo dňa 11. augusta 2006. G. D. ako žalobca 3/ sa tak domáhal neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľnostiach (stavby a dvoch pozemkov) zapísaných na LV č. X, k. ú. J., ktorých je podielovým spoluvlastníkom o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2. Uvedený majetok G. D. podľa zverejnenia v OV pod č. 188/2017, deň vydania 3. októbra 2017 pod K029832 ako dlžníka/úpadcu patrí do súpisu všeobecnej konkurznej podstaty a podlieha konkurzu.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd uvádza, že G. D. ako žalobca 3/ od vyhlásenia konkurzu 26. júla 2017 ako dlžník/úpadca nebol osobou oprávnenou podať dovolanie (8. septembra 2017), pretože vyhlásením konkurzu na jeho majetok prešlo oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu, ako aj konať vo veciach týkajúcich sa tohto majetku na správcu (§ 167b ods. 1 ZKV). G. D. ako žalobca 3/ a osoba, ktorá vyhlásením konkurzu stratila oprávnenie konať vo veciach týkajúcich sa majetku podliehajúceho konkurzu, nemohla vo svojom mene podať dovolanie, pretože po

vyhlásení konkurzu s účinkami od 26. júla 2017 koná v mene a na účet dlžníka/úpadcu G. D. správca konkurznej podstaty, ktorý bol osobou oprávnenou na podanie dovolania.

16. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie podané dlžníkom/úpadcom Petrom Snopkom odmietol podľa § 477 písm. b/ CSP ako podané neoprávnenou osobou.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.